

Συνεχίζεται το δικαστικό σίριαλ του Ανδρέα Γεωργίου

Της **Μιράντας Ξαφά**

Το δικαστικό σίριαλ του Ανδρέα Γεωργίου, πρώην προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), συνεχίζεται για έβδομη συνεχή χρονιά! Την περασμένη εβδομάδα ο Άρειος Πάγος έκανε δεκτή την αίτηση αναίρεσης της απαλλαγής του κ. Γεωργίου που άσκησε η Εισαγγελέας Ξένη Δημητρίου χωρίς αξιόπιστη τεκμηρίωση. Η υπόθεση αφορά τις καταγγελίες μελών του τότε υπάρχοντος ΔΣ της ΕΛΣΤΑΤ –κυρίως της Ζωής Γεωργαντά– που ισχυρίζονται ότι ο πρώην πρόεδρος της Στατιστικής Αρχής διόγκωσε σκόπιμα το έλλειμμα του 2009 προκειμένου να οδηγηθεί η χώρα σε μνημόνιο. Το Συμβούλιο Εφετών έχει ήδη απαλλάξει δύο φορές τον κ. Γεωργίου από την κατηγορία της ψευδούς βεβαίωσης σε βαθμό κακουργήματος. Η αποδοχή από τον Άρειο Πάγο της νέας αίτησης αναίρεσης οδηγεί την υπόθεση σε δίκη για τρίτη φορά με την ίδια κατηγορία.

Ποιό υποτίθεται ότι ήταν το παράπτωμα του κ. Γεωργίου; Τον Απρίλιο του 2009 η κυβέρνηση Καραμανλή είχε στείλει στη Eurostat την πρόβλεψη ότι το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης θα ανερχόταν σε 3,7% του ΑΕΠ, την οποία αναθεώρησε σε 6,0% σε νέα δήλωση δύο μέρες πριν από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου. Στη συνέχεια η κυβέρνηση Παπανδρέου αμφισβήτησε αυτή την πρόβλεψη, επικαλούμενη τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος που έδειχναν ότι το ταμειακό έλλειμμα είχε ανέλθει ήδη σε 10% του ΑΕΠ μέχρι το Σεπτέμβριο. Στις 21 Οκτωβρίου έστειλε αναθεωρημένη πρόβλεψη για έλλειμμα 12,5% του ΑΕΠ, την οποία ο τότε διοικητής Γιώργος Προβόπουλος είχε μεταφέρει στους κκ. Καραμανλή και Παπανδρέου

προεκλογικά. Η πρώτη στατιστική εκτίμηση του ελλείμματος από την εθνική στατιστική υπηρεσία (ΕΣΥΕ) έγινε τον Απρίλιο 2010 και ανήλθε σε 13,6% . Η Eurostat όμως δεν αποδέχθηκε αυτή την εκτίμηση ως ορθή και έθεσε επιφυλάξεις στα στοιχεία στην επίσημη ανακοίνωσή της, υποδεικνύοντας ανοιχτά θέματα στατιστικής καταγραφής που έπρεπε να προσαρμοστούν στους Ευρωπαϊκούς κανόνες (ESA95)¹. Κατά παραγγελία του ECOFIN, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε προηγουμένως δημοσιεύσει [έκθεση-καταπέλτη](#) που εξηγούσε ότι η Ελλάδα υπέβαλλε αναξιόπιστα στοιχεία σε όλη την περίοδο 1997-2009, κατά την οποία η Eurostat δεν είχε επαρκή δικαιοδοσία για να διεξάγει ελέγχους ποιότητας των στατιστικών στοιχείων. Η έκθεση επεσήμανε ότι η στατιστική υπηρεσία (που ήταν τότε Γενική Γραμματεία του Υποικ και όχι ανεξάρτητη αρχή) ήταν για χρόνια εκτεθειμένη σε πολιτικές παρεμβάσεις και πολιτικές πιέσεις, με αποτέλεσμα να μην τηρούνται οι στατιστικές αρχές της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας στην παραγωγή των στατιστικών στοιχείων. Από τη στιγμή που μπήκαμε σε μνημόνιο και δανειστήκαμε δεκάδες δις από τους Ευρωπαίους εταίρους και το ΔΝΤ, αυτή η κατάσταση δεν ήταν πλέον ανεκτή ("the game is over" είχε πει ο τότε πρόεδρος του Eurogroup κ. Juncker).

Όταν ο κ. Γεωργίου ανέλαβε πρόεδρος της ανεξάρτητης πλέον ΕΛΣΤΑΤ τον Αύγουστο 2010 (τρεις μήνες αφού είχαμε υπαχθεί στο πρώτο μνημόνιο), αναθεώρησε το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης του 2009 από 13,6% στο 15,4% του ΑΕΠ. Η αύξηση οφειλόταν εν μέρει στο γεγονός ότι περιελήφθησαν στο έλλειμμα και στο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης 17 παγίως και βαρέως ζημιογόνες δημόσιες επιχειρήσεις και φορείς (ΟΣΕ, αστικές συγκοινωνίες, αμυντικές βιομηχανίες, ΕΡΤ κ.ά.) όπως προβλεπόταν από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (ESA95) που ίσχυε ήδη από το 1996. Άλλες αλλαγές αφορούσαν διορθώσεις στατιστικών καταγραφών για τα ασφαλιστικά ταμεία, καταγραφή των πληρωτέων υποχρεώσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κτλ. Οι αλλαγές αυτές έγιναν σε πλήρη συνεννόηση με τη Eurostat, ώστε να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα οι κοινοί στατιστικοί κανόνες της ΕΕ. Η Eurostat, η οποία στο ενδιάμεσο, τον Ιούλιο 2010, είχε λάβει ενισχυμένες αρμοδιότητες ελέγχου των στοιχείων με τον κανονισμό 679, έλεγξε και συμφώνησε με τα στοιχεία του 2009 και έκτοτε δέχεται τα ελληνικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ανεπιφύλακτα. Οι αλλαγές στη μεθοδολογία ώστε να τηρούνται οι κοινοί Ευρωπαϊκοί κανόνες γνωστοποιήθηκαν στην κυβέρνηση και την τρόικα, ώστε το σταθεροποιητικό

πρόγραμμα να λάβει υπόψη όλες τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Δημοσίου, ακόμα και αυτές που αποσιωπούνταν προηγουμένως.

Όλα αυτά δεν εμπόδισαν μέλη του τότε ΔΣ της ΕΛΣΤΑΤ, συνεπικουρούμενα από πολιτικούς, να αναπτύξουν θεωρίες συνωμοσίας ισχυριζόμενα ότι το "φούσκωμα" του ελλείμματος από την κυβέρνηση Παπανδρέου οδήγησε στα μνημόνια και να κατηγορήσουν τον κ. Γεωργίου για παράβαση καθήκοντος και κακουργηματική ψευδή βεβαίωση. Απώτερος στόχος αυτών των μεθοδεύσεων ήταν η μετάθεση των πολιτικών ευθυνών για την οικονομική καταστροφή που προκάλεσε η πελατειακή διαχείριση της εξουσίας σε μη πολιτικά πρόσωπα.

Τι ισχυρίζεται λοιπόν η κ. Δημητρίου στην αίτηση αναίρεσης της απαλλαγής του κ. Γεωργίου που άσκησε; Τα ίδια σημεία της αρχικής κατηγορίας, δηλ. ότι το έλλειμμα του 2009 "φουσκώθηκε" περιλαμβάνοντας δαπάνες που δεν έπρεπε να περιληφθούν, συγκεκριμένα:

1. Τα ελλείμματα των 17 ΔΕΚΟ (που ορθώς περιελήφθησαν κατά τη μεθοδολογία της Eurostat, εφόσον η χρηματοδότησή τους προερχόταν κυρίως από τους φορολογούμενους και όχι από τους πελάτες, δηλ. τα έσοδά τους δεν κάλυπταν ούτε το 50% του κόστους παραγωγής – θυμηθείτε τα γιγαντιαία ελλείμματα του ΟΣΕ!).
2. Περίπου 500 φορείς του δημοσίου (που απλώς αναταξινομήθηκαν εντός του ορισμού της γενικής κυβέρνησης, χωρίς αυτό να επηρεάσει καθόλου το έλλειμμα).
3. Τα off-market swaps της Goldman (που μείωσαν οριακά το έλλειμμα 2009 αντί να το αυξήσουν!)
4. Οι νοσοκομειακές δαπάνες της περιόδου 2005-09 (που είχαν ήδη περιληφθεί στα ελλείμματα των αντίστοιχων ετών στις αρχές του 2010, επομένως δεν επηρέασαν την αύξηση του ελλείμματος από 13,6 σε 15,4% του ΑΕΠ).

Ο κ. Γεωργίου έχει απαντήσει γραπτώς σε όλα αυτά τα επιχειρήματα, τόσο στη Βουλή και στο δικαστήριο όσο και σε [συνεντεύξεις](#) του. Το πόσο περιορισμένη αντίληψη της στατιστικής μεθοδολογίας διαθέτει η κ. Δημητρίου φαίνεται μεταξύ άλλων από τη δήλωσή της στην αίτηση αναίρεσης ότι κακώς δεν ελήφθη υπόψη στην καταγραφή των νοσοκομειακών δαπανών το γεγονός ότι οι προμηθευτές προεξόφλησαν τα ομόλογα του Δημοσίου που εισέπραξαν αντί αμοιβής, εισπράττοντας ποσό χαμηλότερο από την ονομαστική τους αξία. Όμως το γεγονός ότι

κάποιοι προμηθευτές επέλεξαν να προεξοφλήσουν τα ομόλογα με έκπτωση ουδόλως επηρεάζει τις πληρωτέες υποχρεώσεις της Γενικής Κυβέρνησης! Οι προμηθευτές μπορεί να εισέπραξαν μειωμένα ποσά λόγω προεξόφλησης, όμως η ονομαστική αξία των ομολόγων –που συνιστά την υποχρέωση του κράτους– παρέμεινε πληρωτέα προς τις τράπεζες στις οποίες κατέληξαν τα ομόλογα.

Η κ. Δημητρίου αποδίδει την υπογραφή του δεύτερου μνημονίου αποκλειστικά στην αναθεώρηση προς τα πάνω του ελλείμματος από τον κ. Γεωργίου, παραβλέποντας τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό, τις μαζικές αναλήψεις καταθέσεων, την πιστωτική ασφυξία, την μη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, και την βαθύτερη από την αναμενόμενη ύφεση το 2010-11. Δηλαδή εάν η ΕΛΣΤΑΤ υπό τον κ. Γεωργίου δεν είχε προβεί στην αναθεώρηση του ελλείμματος, δεν θα είχε χρειασθεί να βρεθούν επιπλέον χρήματα, και τα χρήματα που τελικά βρέθηκαν με το δεύτερο μνημόνιο και με το "κούρεμα" του χρέους κατά 106δισ το 2012 ήταν αχρείαστα! Με αυτές τις παράδοξες αντιλήψεις, η κ. Δημητρίου συντάσσεται με τον βασικό ισχυρισμό του αντιμνημονιακού κατεστημένου ότι η προσφυγή σε μνημόνιο –έστω το δεύτερο, αφού ο κ. Γεωργίου ανέλαβε τρεις μήνες μετά το πρώτο– δεν ήταν αποτέλεσμα της δημοσιονομικής κρίσης και της απώλειας πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές αλλά του "φουσκώματος" του ελλείμματος από τον κ. Γεωργίου.

Η κυβέρνηση Τσίπρα δέχεται τα δημοσιονομικά στοιχεία πάνω στα οποία βασίστηκε το τρίτο Μνημόνιο, βάσει του οποίου ζητάει νέα δάνεια και ελάφρυνση χρέους, αλλά αφήνει σκιές να πλανώνται πάνω σε παλαιότερα στοιχεία που βασίστηκαν ακριβώς στην ίδια μεθοδολογία. Αν φουσκώθηκε το έλλειμμα του 2009, είναι φουσκωμένα και όλα τα ελλείμματα έκτοτε, χωρίς όμως κανείς να μπορεί να υποδείξει πού πήγαν τα λεφτά των δήθεν αχρείαστων δανείων. Είναι καταγεγραμμένο παντού (κρατικός προϋπολογισμός, ΟΔΔΗΧ, Eurostat, ΔΝΤ, Bloomberg) ότι ο καθαρός δανεισμός του ελληνικού Δημοσίου –που ισούται με την αύξηση του δημόσιου χρέους– ανήλθε σε 36 δις ευρώ το 2009 (15% του ΑΕΠ). Αν το έλλειμμα του 2009 ήταν μόνο 4% του ΑΕΠ, όπως ισχυρίζεται η κ. Γεωργαντά, που βρίσκονται τα δανεικά που περίσσεψαν εκείνη τη χρονιά, αλλά και όλες τις μετέπειτα χρονιές για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ίδια ακριβώς μεθοδολογία που αμφισβητείται; Μάλλον χάθηκαν στην μαύρη τρύπα των ΔΕΚΟ, ταμείων και ΟΤΑ!

Παρά τα αλληπάλληλα διαβήματα των πιστωτών προς την Ελληνική κυβέρνηση, ερωτήματα προς την ΕΕ στο Ευρωκοινοβούλιο, και έκκληση της Αμερικανικής Στατιστικής Ένωσης που υπογράφουν και εννέα νομπελίστες μεταξύ πλέον των χιλίων ατόμων και 40 οργανισμών για να κλείσει αυτή η υπόθεση, η

ιστορία συνεχίζεται. Το γεγονός ότι ο φάκελος Γεωργίου δεν λέει να κλείσει αναδεικνύει το βαθμό σήψης του πολιτικού, θεσμικού και δημοσιογραφικού κατεστημένου της χώρας μας που καταδιώκει επί μία επταετία τον άνθρωπο ο οποίος αποκατέστησε την αξιοπιστία των ελληνικών στατιστικών στοιχείων, ενώ αφήνει στο απυρόβλητο όσους ευθύνονται για την εξαπάτηση με τα "Greek statistics". Η αβελτηρία του πολιτικού συστήματος και η ανευθυνότητα μερικών δικαστών που υπακούουν σε πολιτικά κελεύσματα κάνουν τεράστια ζημιά στην αξιοπιστία της χώρας, άρα και στο επιτόκιο που ζητούν οι αγορές για να μας δανείσουν. Και η ζημιά θα γίνει αισθητή τώρα που η χώρα θα προσπαθήσει να χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από τις αγορές.

Η έντονη διαμάχη για το έλλειμμα του 2009 δείχνει ξεκάθαρα ότι δεν θα ξεπεράσουμε την κρίση αν δεν συμφωνήσουμε ποια είναι τα αίτιά της. Ο επικεφαλής του γραφείου της Wall Street Journal στην Αθήνα Marcus Walker, προτού επιστρέψει στο Βερολίνο πέρσι, είπε σε [συνέντευξή του](#) στην Καθημερινή: "Η υπόθεση Γεωργίου δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια προσπάθεια να ξεπλύνουν τις κυβερνήσεις προ μνημονίου και να επιστρέψουν με την πρώτη ευκαιρία στις παλιές καλές συνήθειες. Δεν νομίζω ότι έχετε καταλάβει πόσο κακό έχει κάνει στην αξιοπιστία της Ελλάδας αυτή η ιστορία [...] Αν μη τι άλλο, η υπόθεση αυτή για εμένα δείχνει τη σιωπηρή συμμαχία μεταξύ Τσίπρα και Καραμανλή".

*Η κυρία [Μιράντα Ξαφά](#) είναι Senior scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI).

¹Σύμφωνα με την [ανακοίνωση τύπου της Eurostat](#) του Απριλίου 2010: "Eurostat is expressing a reservation on the quality of the data reported by Greece, due to uncertainties on the surplus of social security funds for 2009, on the classification of some public entities and on the recording of off-market swaps".